

**Salgótarján Megyei Jogú Város
Alpolgármestere**

Ikt. szám: 11316/2017.

Tájékoztató

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2016. évi ellátásáról

Tisztelt Közgyűlés!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban Gyvt.) 96. § (6) bekezdése kimondja, hogy a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít. Az értékelést meg kell küldeni a Nógrád Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére, mely szerv az értékelés kézhezvételétől számított 30 napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé. Javaslát esetén azokat a települési önkormányzat 60 napon belül érdemben megvizsgálja és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja a Szociális és Gyámügyi Osztályt.

A jogszabályban előírtaknak megfelelően a Salgótarján és Térsége Egészségügyi-Szociális Központja, a Hatósági Iroda, valamint a Humánszolgáltatási és Szervezési Iroda munkatársai a saját, valamint a társhatóságoktól bekért adatok felhasználásával elkészítették a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2016. évi ellátásáról szóló tájékoztatót.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az 1. melléklet szerinti tájékoztatót vegye tudomásul.

Salgótarján, 2017. május 10.

Huszár Máté sk.
alpolgármester

Tájékoztató

**Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata
gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak
2016. évi ellátásáról**

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban Gyvt.) 96. § (6) bekezdése kimondja, hogy a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a Gyvt-ben foglalt kötelezettségnek eleget téve, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásában résztvevő szakemberek bevonásával elkészítette beszámolóját.

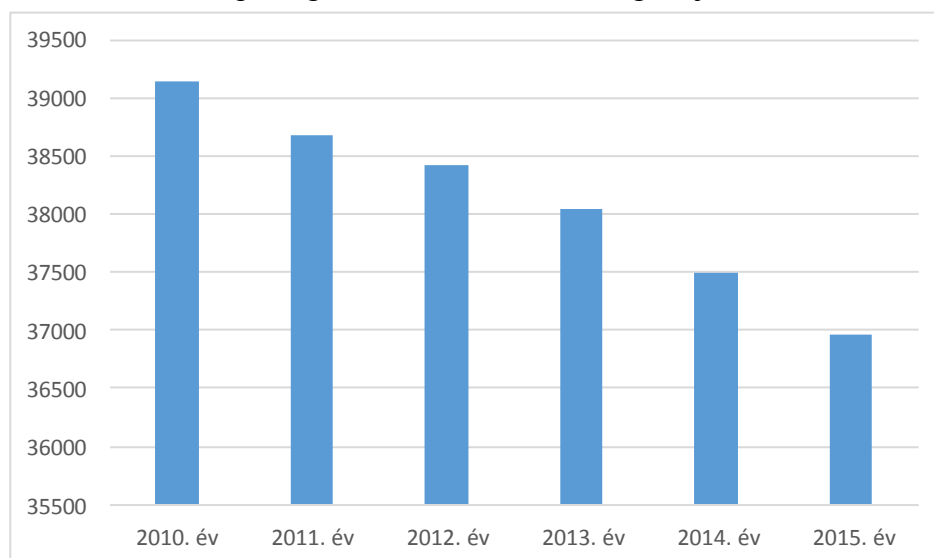
1. Jogsabályi háttér

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.)
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet (Gytr.)
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet
- A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.)
- Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 9/2014. (III. 27.) önkormányzati rendelete
- Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének a helyi járáti tanulói bérlettámogatásról szóló 21/2014. (X.2.) önkormányzati rendelete

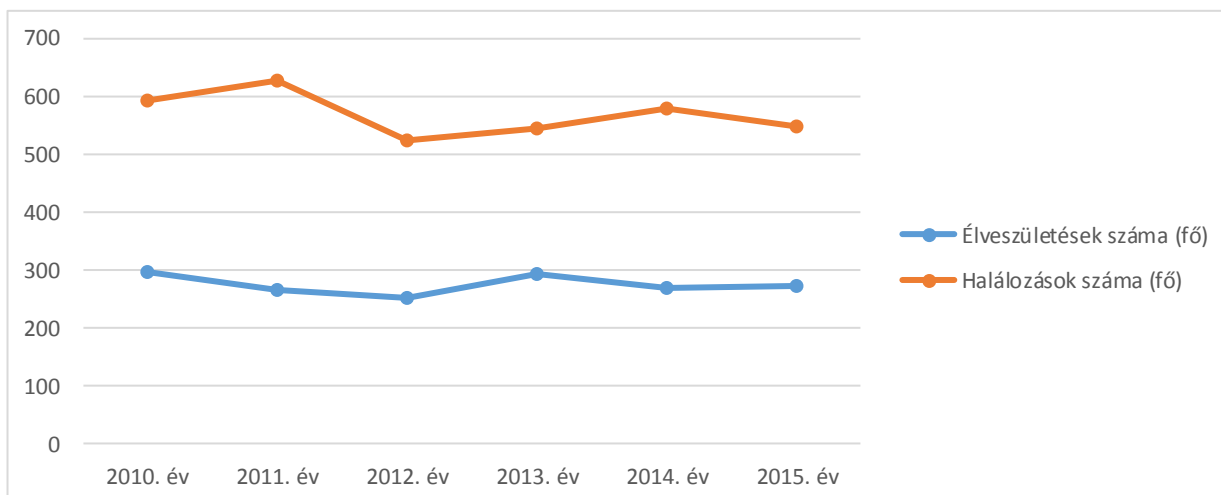
2. Demográfiai adatok

A demográfiai adatok alapján megállapítható, hogy a város lakosságának száma évről-évre folyamatosan csökken, a halálozások száma pedig meghaladja az élve születések számát. A folyamatot az alábbi diagramok jól szemléltetik:

A népesség számának változása Salgótarjánban

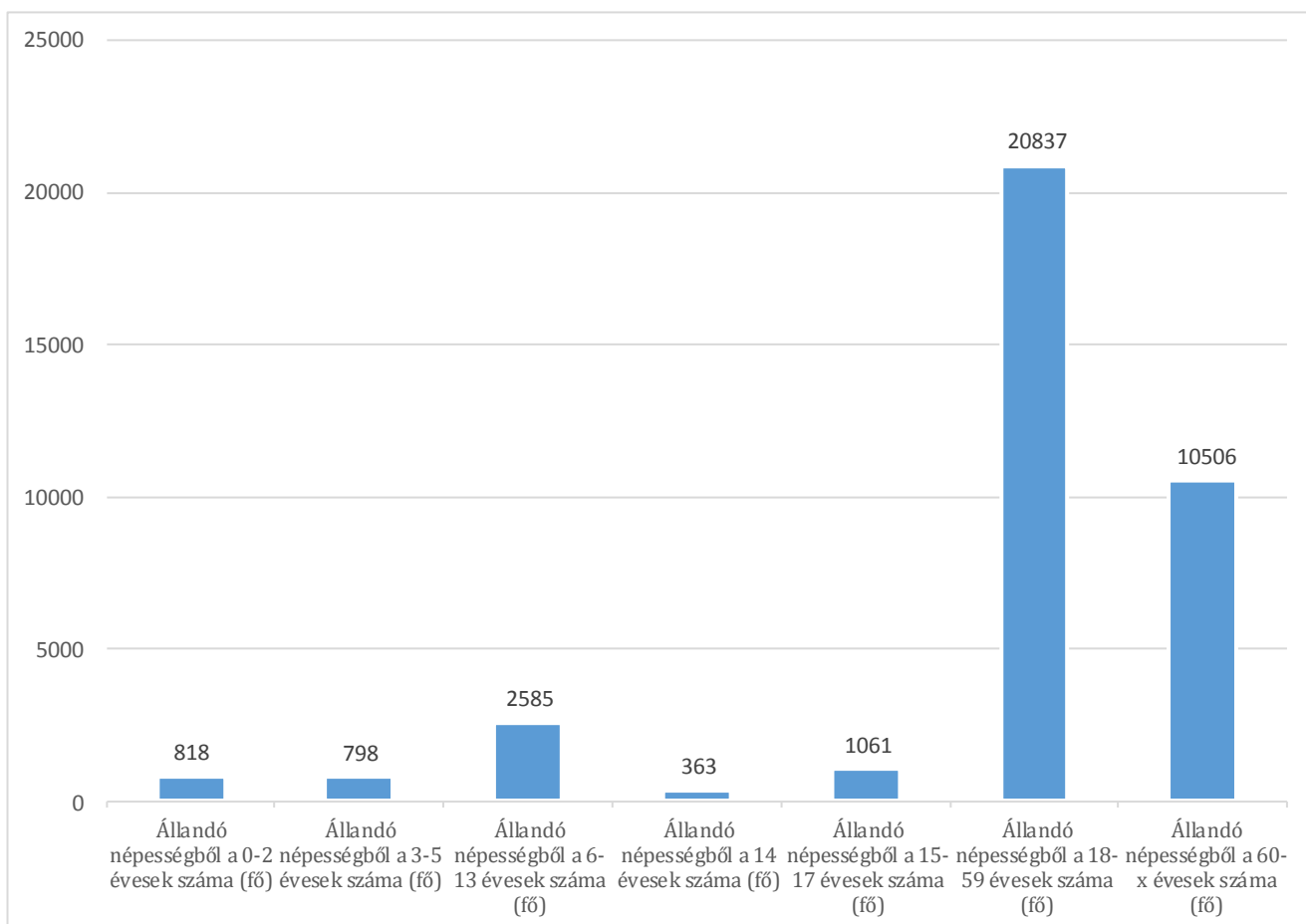

/forrás: ksh.hu/

/forrás: ksh.hu/

A népesség korcsoportos megoszlása Salgótarjánban (2016.)

/forrás: ksh.hu/

3. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások

A pénzbeli és természetbeni ellátások célja az, hogy a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családokat segítsék annak érdekében, hogy a gyermek családi környezetben történő ellátása biztosított legyen. Az Önkormányzat az általa nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátásokat – a Gyvt-ben foglaltakon túl - a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 9/2014. (III. 27.) önkormányzati rendelete, valamint a helyi járáti tanulói bérlettámogatásról szóló 21/2014. (X.2.) önkormányzati rendelete alapján biztosítja.

3.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, hátrányos/halmazottan hátrányos helyzet megállapítása

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, hátrányos/halmazottan hátrányos helyzetre való jogosultsággal összefüggő kérelmeket 1 fő gyámügyi ügyintéző és 1 fő szociális referens bírálja el.

2016. január 01-től 2017. december 31-ig gyámhatósági ügyekben iktatott iratok száma: 1206 főszámon, alszámon: 4105. 2016. december 31-én 1891 fő volt jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre.

- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek a gyermekétkeztetést kedvezményesen veheti igénybe, illetve egyéb, természetbeni juttatásokra (pl. ingyenes tankönyv, óvodás és 1-8 osztályig ingyenes étkezés, középiskolában 50%-os kedvezmény) is jogosult. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság esetében a megállapítás gyermekenként történik. A jogosultak minden év augusztusában és novemberében természetbeni támogatásra jogosultak Erzsébet-utalvány formájában. A támogatás összege: 2016 évben gyermekenként (augusztus 1-jén és november 1-jén fennálló jogosultság alapján) 5.800.- Ft, melyet a központi költségvetés teljes egészében megtérít.
- Augusztus hónap vonatkozásában az igényelt természetbeni támogatás összege: 11.733.400.- Ft (kiskorú gyermek: 1876 fő, nagykorú gyermek: 147 fő) Pótigényt nem kellett alkalmazni.
- November hónap tekintetében 10.991.000.- Ft összegű természetbeni támogatás került lehívásra a központi költségvetésből. (kiskorú gyermekek száma: 1762, nagykorú gyermekek száma: 133) Pótigényt nem kellett alkalmazni.
- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódik 2013. 09. 01-től a hátrányos, illetve a halmazottan hátrányos helyzet megállapítása. A kérelmek ügyintézési határideje rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránt és a hátrányos/halmazottan hátrányos helyzet megállapítása iránt benyújtott kérelmek tekintetében 2016. január 01-től „sommás eljárásban” 8 nap. A határozatokat mind a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, mind a hátrányos/halmazottan hátrányos helyzet esetében, gyermekenként kell megállapítani. 2016. január és december közötti időszakban hozott döntések száma: 3394 db megállapító határozat, 26 db elutasító határozat, 20 db megszüntető határozat, 17 db eljárást megszüntető végzés, 28 db függő hatályú végzés.

3.2. Gyermekétkeztetés

Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

- a bölcsődében, mini bölcsődében,
- az óvodában,
- a nyári napközis otthonban,
- az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,
- az általános iskolai és – ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik – a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,
- a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében.

3.2.1. Intézményi gyermekétkeztetés

Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményekben biztosítani kell a déli meleg főétkezést, illetve tízórai és uzsonna formájában két kísétkezést.

Az intézményi gyermekétkeztetést 50%-os normatív kedvezménnyel vagy ingyenesen kell biztosítani a Gyvt-ben meghatározott esetekben a bölcsődei, mini bölcsődei, óvodai ellátásban részesülő gyermek, valamint az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű oktatásban részesülő tanuló számára.

Az intézményes ellátásban részesülő gyermekek számára 2016. évben az étkeztetést – a KIGSZ-en keresztül - vásárolt élelmezéssel, a Sodexo Magyarország Kft. közreműködésével biztosította az önkormányzat.

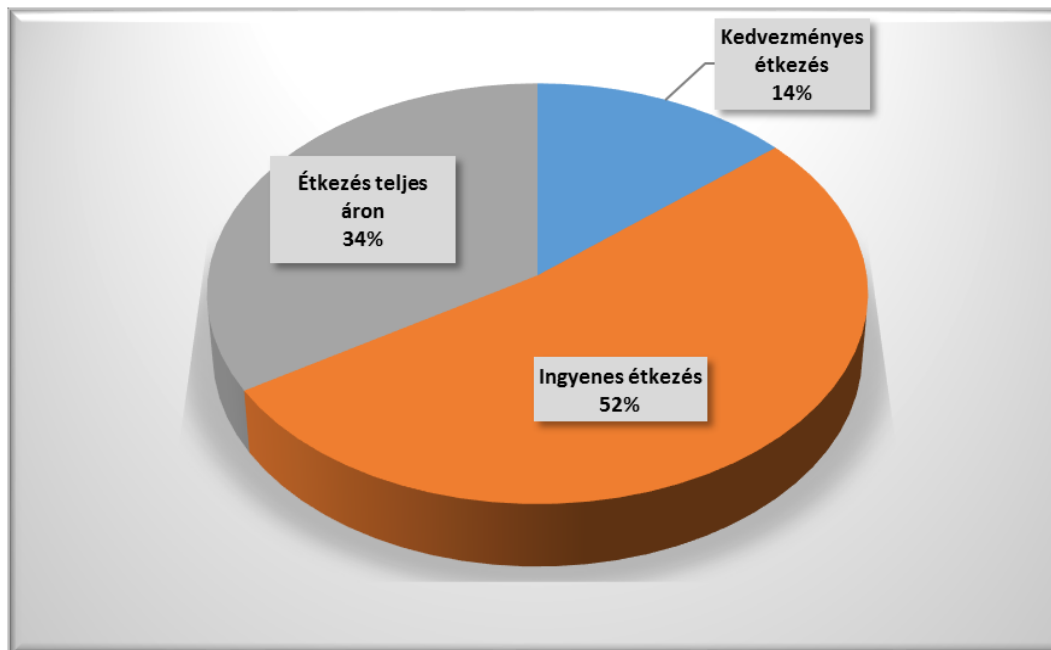
2016. év során az ingyenes és kedvezményes gyermekétkeztetést (jogcímenként) az alábbi táblázat mutatja be:

Ingyenes és kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők száma 2016-ban

Jogcím	Bölcsőde	Óvoda	Ált.iskola	Gimnázium	Szakközé isk.	Szakiskola	Kollégium	Összesen:
Kedvezményes étkezés								
3 v több gyermekes családban élő gyermek	0		158	45	5	1	1	210
Tartósan beteg v. fogyatékkal élő gyermek	0		92	12	1	2	1	108
Rendszeres gyermekvédelmi kedv. részesülő gyermek	0		0	19	6	5	64	83
Összesen:	0		250	76	12	8	66	412
Ingyenes étkezés								
Tartósan beteg v.fogyatékkal élő gyermek	1	36	0	0	0	0	0	37
Rendszeres gyermekvédelmi kedv. részesülő gyermek	2	240	863	0	0	0	23	1128
Nevelésbe vették v. utógondozott	0	1	6	0	1	1	1	10
1 főre jutó jövedelem miatt	13	292	0	0	0	0	0	305
3 v több gyermekes családban élő gyermek	7	74	0	0	0	0	0	81
Összesen:	23	643	869	0	1	1	24	1561
Teljes áron étkezők	30	67	742	126	5	1	38	1009
Összes étkező :		710	1861	202	18	10	128	2982

/Forrás: KIGSZ/

Az alábbi diagram a térítésmentesen, kedvezményes térítési díjjal, illetve a teljes áron étkezők arányát szemlélteti:

/Forrás: KIGSZ/

3.2.2. Szünidei gyermekétkeztetés

2016. január 01-től módosultak a Gyvt rendelkezései. A szünidei gyermekétkeztetés megszervezése, lebonyolítása új feladatként jelent meg a gyámügyi igazgatásban, melyet jegyzői hatáskörben, gyámhatósági eljárás keretén belül végez a Hatósági Iroda.

A települési önkormányzat köteles a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést biztosítani a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére:

- a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
- az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon.

Azoknál a gyermekeknél, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, de nem került megállapításra a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzet, a jogszabály csak lehetőségként biztosítja a szünidei gyermekétkeztetést.

A Gytr. 22. § a) pontja szerint a települési jegyző tárgyév február 15-éig írásban értesíteti a szülőt, törvényes képviselőt az évközi tanítási szünet (tavaszi) időtartamára eső szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, az igénybevétel módjáról, biztosításának időtartamáról, helyszínéről abban az esetben, ha a gyermek jogosultsága 2016. február 01-jén fennáll. A 2016. február 1-jétől hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetet megállapító határozattal egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőket az évközi szünetben történő étkeztetés lehetőségéről.

A szünidei gyermekétkeztetést a tavaszi, nyári, őszi és téli szünetekben egyaránt Salgótarjáni Költségvetési Intézmények Gazdasági Szolgálat (KIGSZ) bonyolította le, figyelemmel a diétás étrend biztosítására is. A déli meleg főétkezés biztosítása három iskolában zajlott. (SÁI Arany János Tagiskolája, SÁI Bóna Kovács Károly Kollégiuma, SÁI Petőfi Sándor Tagiskolája). A szülők/törvényes képviselők a nyilatkozatukat a SMJV Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatán, a saját intézményükben (ahová a gyermek jár) nyújthatták be. A hivatalban leadott nyilatkozatokat összegyűjtve, a KIGSZ részére továbbításra került.

Tekintettel arra, hogy az óvodák az iskolai tavaszi, őszi és téli szünetben nem zárnak be, az óvodás korú gyermekek étkeztetésére ebben az időtartamban a saját tagóvodában volt lehetőség.

A szociális nyilvántartás szerint 2016. február 1-jén fennálló jogosultság alapján a tavaszi szünetben (2016.március 24., 25., 29) 1240 gyermek, azaz 672 család számára került kiküldésre a tájékoztatás a gyermekétkeztetés igénybevételére vonatkozó nyilatkozat.

A 2016. május 1-jén fennálló jogosultság alapján 1236 gyermek, azaz 674 család számára került kiküldésre tájékoztatás a nyári szünetben (2016.június 16-tól 2016. augusztus 31-ig) történő gyermekétkeztetésre, az idevonatkozó nyilatkozatokkal együtt. 2016. július 04-től vehették igénybe a nyári gyermekétkeztetést azon óvodás korú gyermekek, akik nem a saját óvodájuk szerinti ügyeletes óvodába jártak.

Az őszi szünet esetében 155 kérelem érkezett a szülők részéről, a téli szünetre 127 kérelem.

A szünidei gyermekétkeztetésre fordított összeg a KIGSZ elszámolása alapján:

- a tavaszi szünetben 813 adag került kiosztásra, a felhasznált összeg 471.000 Ft,
- a nyári szünetben 15115 ételadagra 18.037.725 Ft-ot,
- az őszi szünetben 462 adagra 268.422 Ft-ot
- a téli szünetben 1512 adagra 878.472 Ft-ot fordítottunk.

A szünidei gyermekétkeztetés fedezetét a központi költségvetés biztosította.

Az étkeztetések rendben lezajlottak, nem érkezett semmilyen negatív visszajelzés, sem a hivatal, sem a KIGSZ felé.

3.3. Tanulói bérlet támogatás

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: törvény) 74.§ (5) bekezdése értelmében a lakóhely, ennek hiányában a tartózkodási hely szerint illetékes települési önkormányzat megtéríti a kötelező felvételt biztosító óvodába való utazás költségeit, továbbá szükség esetén gondoskodik kísérő személyről a gyermek részére, ha az óvoda a településen kívül található, és az óvodába való utaztatást az önkormányzat nem biztosítja. A kötelező felvételt biztosító iskolába való utaztatásról a fenntartó gondoskodik.

Tekintettel arra, hogy Salgótarjában az egyes városrészek földrajzilag távol helyezkednek el egymástól, de közigazgatási határon belül vannak, segítve a családoknak, az önkormányzat önként vállalt szociális feladatként 2014. évtől biztosítja a helyi járatú tanuló bérlet megvásárlásához a 100 %-os támogatást, ezáltal a kötelező felvételt biztosító iskolába való eljutásukat.

A helyi járatú tanulói bérlet támogatásról szóló 21/2014. (X.2.) önkormányzati rendelet értelmében az önkormányzat 100%-os bérlet támogatásban részesíti azon tanulót, aki

- a) Salgótarján megyei jogú város közigazgatási területén lakóhellyel, illetve ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkezik, kivéve a Salgótarjáni Általános Iskola és Kollégiumban kollégiumi tagsági viszonyal rendelkező tanulót, és
- b) Salgótarján megyei jogú város közigazgatási területén működő, a Salgótarjáni Tankerületi Központ által fenntartott általános iskola kötelező felvételt biztosító tagintézménnyel tanulói jogviszonyban áll, és
- c) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, és
- d) a lakóhelyétől, illetve tartózkodási helyétől a b) pontban meghatározott tagintézménybe való utazás során helyi vagy helyközi menetrend szerint közlekedő autóbusszal legalább három megállóhely távolságot kell megtennie, és
- e) nem jogosult a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet szerinti 100 % mértékű utazási kedvezményre.

A tanulói bérlet támogatás havonta kerül megállapításra, a SÁI által tagintézményenkénti bontásban megküldött lista alapján. A tanulói bérletek átadásáról a KIGSZ gondoskodik, minden hónap 5. napjáig.

2016. évi bérlet támogatás

Hónap	Fő	Ft.
január	214	466.520.-
február	201	438.180.-
március	199	433.820.-
április	304	662.720.-
május	301	656.180.-
június	296	645.280.-
szeptember	263	573.340.-
október	260	566.800.-
november	262	571.160.-
december	265	577.700.-

4. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a törvényben meghatározott személyes gondoskodást nyújtó ellátásait a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása keretében látja el.

4.1. Család- és gyermekjóléti szolgálat

2016. január 1-jétől a családsegítés csak a gyermekjóléti szolgáltatással integráltan - egy szervezeti és szakmai egységben – működhet: települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat, a járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében. Ennek alapján a család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve központ a jelenlegi családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás bázisán, annak erőforrásai hatékonyabb elosztásával, kötelező önkormányzati feladatként jött létre.

A családsegítés feladatait továbbra is az Szt., a gyermekjóléti szolgálat és központ feladatait pedig a Gyvt. tartalmazza.

A Salgótarján és Térsége Egészségügyi- Szociális Központja (a továbbiakban: Intézmény) a család- és gyermekjóléti szolgáltatást a tárgyévben a térség 29 településén látta el.

Az Intézmény számára meghatározott feladatoknak és hatásköröknek az Intézmény szakmai szervezeti egységei közötti megosztásáról az intézményegység vezető gondoskodik. Az Intézmény szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzéssel rendelkezik, szervezeti egységeit intézményegység vezetők irányítják, akiket az intézményvezető bíz meg.

A Család- és Gyermekjóléti Központ feladatait két önálló szakmai egység látja el:

- Család- és Gyermekjóléti Központ
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásainak biztosításával a működési területen élő, szociálisan hátrányos helyzetű, egészségügyi, mentálhigiénés állapotuk vagy egyéb krízishelyzet miatt segítséget igénylő személyek, családok, gyermekek számára nyújt segítséget. Feladata továbbá az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése, illetve elősegítése. Ezen kívül széleskörű szociális munkát végez a gyermekek törvényben foglalt jogainak érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, a gyermekek veszélyeztettségének megelőzéséhez.

A segítségnyújtás főbb formái között az információ közvetítés, tanácsadás, ügyintézés, érdekvédelem, mentális gondozás, életviteli tanácsadás szerepel. A családgondozás a családban jelentkező működési zavarok megoldása érdekében folyik, melynek fő módszere az egyéni esetkezelés és a csoportos szociális munka.

4.1.1. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ személyi feltételei 2016-ban:

A 2016-os évben összesen 27 főállású dolgozó és 4 fő megbízási szerződéssel foglalkoztatott dolgozó állt alkalmazásban.

A főállású dolgozókból 1 fő szakmai vezető, 18 fő családsegítő, 5 fő eszményvezető, 1 fő addiktológiai és szabadidő-szervező tanácsadó és 2 fő szociális asszisztens.

A megbízási szerződéssel dolgozókból 1 fő családgondozó, 1 fő fejlesztőpedagógus, heti 20 órában, 1 fő jogász, heti 10 órában, 1 fő pszichológus, heti 15 órában.

Speciális szolgáltatásokat végeztek:

- utcai szociális munkás 2 fő heti 20-20 órában,
- kórházi szociális munkás 1 fő heti 10 órában,
- fejlesztő pedagógus 1 fő heti 20 órában,
- kapcsolattartási ügyelet 2 fő heti 7-7 órában,
- jelzőrendszeri tanácsadó 1 fő heti 10 órában
- jelzőrendszeri felelős 1 fő heti 10 órában
- készenléti szolgálatot a salgótarjáni eszményvezetők és családsegítők látnak el, heti váltásban.

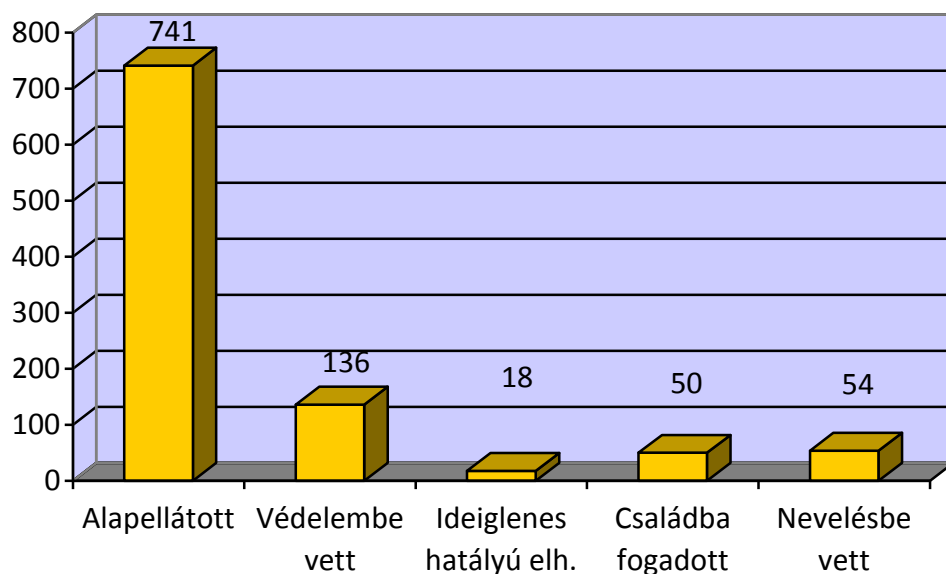
A speciális szolgáltatásokat végzők személyében is történtek változások a fluktuáció miatt, de a tanácsadók személye évek óta változatlan (jogász, pszichológus, fejlesztőpedagógus).

4.1.2. Tárgyi feltételek:

A tárgyi feltételek vonatkozásában 2016-ban javulás mutatkozott, a dolgozók munkáját 8 db új laptop segíti, továbbá sor került személygépkocsi és kutyariasztó beszerzésére is.

4.1.3. Család – és Gyermejkölési Szolgálat, ill. Központ statisztikai adatai, tevékenységei, szolgáltatásai:

4.1.3.1. Gondozottak számának alakulása Salgótarjában 2016-ban (fő)

4.1.3.2. A Család – és Gyermejkölési Szolgálat, Központ szakmai tevékenységére vonatkozó statisztikai adatok

SALGÓTARJÁN		
Szolgálat tevékenységeinek adatai		
Megnevezés		Szakmai tevékenységek száma (halmozott)
Információnyújtás		1522
Segítő beszélgetés		1232
Tanácsadás		852
Ügyintézéshez segítségnyújtás		506
Családlátogatás		2154
Közvetítés más szolgáltatásba		74
Konfliktuskezelés		134
Kríziskezelés		33
Szociális segítő tevékenység	saját ügykörben	296
	egyéni gondozási-nevelési terv megvalósításába központ által bevonva	82
	szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása	17
Esetkonferencia		43
Esetmegbeszélés		224
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés		107
Adományközvetítés		176
Összesen		7452

SALGÓTARJÁN Központ tevékenységének adatai		
Megnevezés	Szakmai tevékenységek száma (halmozott)	
védelembe vételi javaslat	154	
megelőző pártfogás	18	
ideiglenes hatályú elhelyezés	18	
nevelésbe vétel	54	
családba fogadás	50	
esetkonferencián részvétel	22	
első védelembe vételi tárgyaláson részvétel	51	
felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel	nevelésbe vétel	22
	védelembe vétel	61
elhelyezési értekezleten, ill. tárgyaláson való részvétel	28	
családlátogatás	186	
környezettanulmány készítése	295	
kapcsolattartási ügyelet	84	
utcai szociális munka	4	
kórházi szociális munka	36	
készenléti szolgálat	18	
fejlesztőpedagógiai ellátás	190	
jogi tanácsadás	576	
pszichológiai tanácsadás	473	
Összesen	2340	

4.1.3.3. A kezelt probléma típusa és az ellátottak számának alakulása

SALGÓTARJÁN Gyermekjóléti szolgáltató tevékenység a kezelt probléma típusa szerint	
Megnevezés	Kezelt problémák száma
életviteli	135
ebből szenvedélybetegség	33
családi, kapcsolati konfliktus	66
családon belüli bántalmazás	17
elhanyagolás	68
gyermeknevelési	91
gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	51
magatartászavar, teljesítményzavar	37
fogyatékoság	7
lelki mentális	27
egyéb egészségi probléma	23
foglalkoztatással kapcsolatos	12
anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	112
ügyintézéssel kapcsolatos	60
információkéréssel kapcsolatos	35
egyéb	3
Összesen	744

4.1.3.4. A Központozóhoz érkezett jelzések száma:

Egészségügyi szolgáltató	67
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	6
Átmeneti gondozást biztosítók	10
Köznevelési intézmény	387
Gyámhivatal	130
Ügyészség, bíróság	20
Pártfogói felügyelői szolgálat	12
Allampolgár	28
Rendőrség	51
Közüzem szolgáltatók	5
Önkormányzat, jegyző	12

4.1.3.5. Veszélyeztetettségi okok Salgótarjánban

Veszélyeztetettségi okok Salgótarján				
okok		A veszélyeztetettség fő oka	A veszélyeztetettség halmozott okai	
		a	b	
Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma		404		
Környezeti főcsoport összesen (a gyermek környezetéből kell kiindulni)		159	651	
Ebből	nevelési probléma	24	94	
	szülők, család életvitele (szenvedélybetegségek, antiszociális viselkedés)	32	78	
	családi konfliktus	34	65	
	szülő(k) betegsége	0	7	
	gyermek családon belüli bántalmazása	fizikai	8	6
		lelki	10	20
		szexuális	0	0
	gyermek elhanyagolása	fizikai	2	84
		lelki	11	43
	egyéb személyek, rokonok általi veszélyeztetés		0	0
	iskolai kirekesztés, erőszak		2	28
	kortárs csoport negatív hatása		7	55
	elégtelen lakáskörülmények		13	106
kilakoltatás veszélye		7	14	
munkanélküliség		9	51	
okok		A veszélyeztetettség fő oka	A veszélyeztetettség halmozott okai	
Magatartási főcsoport összesen (az érintett gyermekekre vonatkozóan)		196	318	
ebből	gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	24	85	
	aszociális/antiszociális viselkedés	19	48	
	drogfogyasztás	13	19	
	alkoholfogyasztás	10	25	
	játékszenvedély	0	0	
	csavargás	32	38	
	tanteremteltetés elmulasztása (50 tanóra és egyéb)	98	103	
Egészségi főcsoport összesen (az érintett gyermekekre vonatkozóan)		27	83	
Ebből	tartós betegség	9	10	
	fogyatékoság	2	2	
	magatartás- vagy tanulási zavar	16	71	
Anyagi főcsoport összesen (a családra vonatkozóan)		22	59	

2016-ban is a köznevelési intézményekből érkezett a legtöbb jelzés. Ez összefügg az óvodai és iskolai igazolatlan hiányzások miatti nevelési ellátás szüneteltetésével kapcsolatos védelemben vételi eljárásokkal.

Kitűnik, hogy a gyermekek körében- egyre fiatalabb korban megjelenik az alkohol és drogfogyasztás. Ezzel szoros összefüggésben van a magas számú igazolatlan iskolai hiányzás, deviáns viselkedés, valamint a kiskorúak terhessége.

A szülők alacsony iskolai végzettségéből, lakás - és életkörülményeiből adódóan generációs probléma, hogy a gyermekek előtt nincs pozitív példa. A szülők nem motiválják a gyermekeket, a fiataloknak nincs jövőképe, céltalanok. Munkát nagyon nehezen találnak, lakhatásuk sokszor bizonytalan, nem megoldott a szociális bérlakáshoz jutás sem körükben.

A családok életében gyakran tapasztalhatók életviteli, életvezetési problémák, amelyek összefüggésbe hozhatók a gyermekek viselkedésével és magatartási problémáival. Ezek sokszor családi konfliktushoz is vezethetnek.

A gondozottak körében tapasztalható, hogy nem rendelkeznek megfelelő higiénés ismeretekkel, amelyek az egészségügyi kockázaton túl a kiskorúak elhanyagolásához vezethetnek.

A kortárs csoportok negatív hatásának erősödése is megfigyelhető – egy deviáns gyermek viselkedése befolyásolja az egész osztályközösséget, csoportot.

Összegezve a statisztikai adatokat megállapítható, hogy 2016-ban nőtt a gondozottak száma, mely a szervezeti átalakítás következtében alakult ki, továbbá az is befolyásolja a szociális segítő munkát, hogy komplexen jelenik meg a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás a családok életében.

4.1.3.6. A Család – és Gyermekjóléti Központ alapfeladatain túl biztosított speciális szolgáltatások:

Kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolattartási ügyelet rendelkezésére áll azon kliensek számára, ahol a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más jogosult személy számára a találkozás máshol nem biztosítható. A szakemberek által kontrollált kapcsolattartást önkéntesen vagy gyámhivatali illetve bírósági kötelezés útján lehet igénybe venni.

A kapcsolattartási ügyeleten (Aranykor Idősek Klubja Salgótarján, Gorkij krt. 85. szám) a kapcsolattartások péntek és szombat délutánonként történtek. 2016-ban a kapcsolattartási ügyeletet 84 alkalommal, összesen 28 gyermek vette igénybe. A kapcsolattartások nagy része problémamentesen zajlott.

Kórházi szociális munka

Célja, hogy a kórházi szociális és egészségügyi szakemberekkel, illetve területi védőnővel együttműködve a szociális válsághelyzetben lévő anyának, szülőnek és gyermekének, segítséget nyújtson a gyermeket veszélyeztető tényezők megelőzésében, megszüntetésében. Az egészségügyi intézményeknek a gyermekelhanyagolás és gyermekbántalmazás észlelése esetén jelzést kell tenni intézményünk felé a további elhanyagolás, bántalmazás megakadályozása érdekében.

2016-ban 36 esetben érkezett jelzés a Szent Lázár Megyei Kórházból.

A kapott jelzések zömében szülői elhanyagolás következtében kialakult egészségügyi problémák, valamint időskorúak miatt érkeztek.

A családsegítők minden jelzést követően fölkeresték a családot, és megtették a szükséges intézkedéseket.

Utcai szociális munka

Az utcai- és lakótelepi szociális munkát 2 főből álló operatív munkacsoport látta el, melynek célja, hogy felkutassák és elérjék az elsősorban veszélyeztetett gyermekeket, fiatalokat és számukra alternatívákat kínáljanak szabadidejük hasznos eltöltésére. Különös figyelmet kell fordítani azokra a fiatalokra, akik napközben az iskolai órákról kimaradnak, illetve akik otthonról önkényesen eltávoznak, vagy akiket gondozójuk a lakásból kitett. (Továbbra is hiányzik egy olyan közösségi tér intézményünkben, amely helyet biztosítana kortársaikkal vagy éppen más fiatalokkal való találkozásokra!)

A 2016-ban 13 gyermeket érintően találkoztak, illetve intézkedtek az utcai szociális munkások.

A Városi Rendőrkapitánysággal közösen folytatódtak a péntek esti járőrözések, melynek célja a szórakozóhelyeken és közterületen lévő, a szülői házat engedéllyel, vagy anélkül elhagyó gyerekek felkutatása, sok esetben az ittas gyermekek áldozattá válásának megelőzése, illetve az ittas gyermekek hazaszállítása.

A járőrözés során igazoltatott veszélyeztetett kiskorúak szüleit a családsegítők felkeresték, és indokolt esetben megtették a szükséges intézkedést.

Készenléti szolgálat

A készenléti szolgálat megszervezésével a Központ állandó, folyamatos elérhetőséget biztosít a nyitvatartási időn túl, hétféteken és ünnepnapokon felmerülő krízishelyzetekben.

A törvényi követelményeknek megfelelően a közzétett, munkaidőn túli időben hívható telefonszámon munkatársaink azonnali tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtásával igyekeznek segíteni a rászorulókon.

A családsegítők és esetenedzserek heti váltásban látják el a készenléti szolgálatot. 2016-ban összesen 18 készenléti telefonos megkeresés történt, melyben konkrét intézkedés kezdeményezésére nem került sor, csak információnyújtásra.

Drog-prevenációs szolgáltatás, konfliktuskezelés

A Család – és Gyermejjóléti Központ prevenációs feladatainak ellátása során arra törekszik, hogy megelőzze vagy mérsékelje a fenyegető ártalmak kialakulását a gyermekeknél. Az időben, a nehézségek kialakulásakor, az akadályok felmerülésekor érkezett segítség hatékony tud lenni a gondok súlyosbodásának megakadályozásában, megelőzésében.

Drog- prevenációs foglalkozás, konfliktus és agressziókezelés 2016-ban összesen 33 alkalommal, 648 gyermek részvételével történt a SÁI Petőfi Sándor Tagiskolában, a Dornyay Béla Tagiskolában, a litkei általános iskolában és az Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola és Készségfejlesztő Iskolában.

Jogi tanácsadás

A Salgótarjáni Térség 5 mikro-térségi központjában, Salgótarjánban, Sóshartyánban, Karancslapujtón, Kazáron és Cereden összesen 596 fő vette igénybe a Gyermejjóléti Központ jogásza által biztosított ingyenes szolgáltatást.

A segítségkérés leggyakoribb témái:

- házasság felbontás,
- gyermekelhelyezés, gyermektartásdíj, kapcsolattartás,
- kiskorúak vagyoni ügyei,
- banki kölcsöntartozások,
- közüzemi hátralékok rendezése,
- örökléssel összefüggő ügyek,
- távollattal összefüggő ügyek,
- büntetőfeljelentés családon belüli erőszak, kk. veszélyeztetése, tartás elmulasztása,
- rokkantsági ügyek,
- apasági, gondnoksági peres ügyek.

Pszichológiai tanácsadás

A pszichológiai tanácsadás gyermekekkel és szülőkkel egyéni és csoportos foglalkozások keretében folytatott tanácsadás jellegű szolgáltatás. A rendelkezésre álló diagnosztikai eszközökkel történő konfliktuskezelés, kritikus helyzetek esetén sürgős segítségnyújtás, továbbirányítás.

2016-ban 72 alkalommal, összesen 473 fő vette igénybe a szolgáltatást.

Főbb problémátípusok:

- iskolai hiányzás,
- válás, szülők közötti nézeteltérések,
- veszteségélmény feldolgozása,
- magatartási, illetve viselkedési problémák.

Fejlesztőpedagógiai szolgáltatás

Célja az iskoláskorú gyermekek tanulásához szükséges alapvető képességeknek, hiányosságoknak a feltárása és fejlesztése, korrepetálás, osztályozó vizsgára való felkészítés.

2016-ban 8 gyermek vette igénybe, összesen 190 alkalommal az ingyenes szolgáltatást.

Egyéb programok, tevékenységek:

- Gyermeknap rendezvény: a SÁI 7 tagiskolájának és az Uzoni Péter Általános Iskola és Gimnázium 5 fős, hátrányos helyzetű csapata vett részt a játékos vetélkedőkön, ahol nemcsak a helyezést érték el, hanem minden gyermek ajándékkal távozott a jó hangulatú rendezvényről.
- Nyári tábor: Litkei általános iskola tanulói közül 20 fő vett részt, 5 napon keresztül napközis tábor jelleggel, ahol mindennap különböző programokkal és foglalkozásokkal várták a gyermekeket.
- Környezettanulmány készítés: 355 alkalommal bírósági, hatósági illetve jegyzői felkérésre.

4.2. Gyermek napközbeni ellátása

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő három éven aluli gyermekek szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény.

A Százszorszép Bölcsőde megnyitásával a gyermekek napközbeni ellátása nagyobb létszámban és magasabb színvonalon vált biztosítottá. A Salgótarján, Gerber Frigyes köz 2. szám alatt 52 férőhelyen várják a kisgyermeket egyéni és életkori igényeinek megfelelő életterben, korszerű, biztonságot nyújtó körülmények között.

A bölcsődei gyermekcsoport ideális létszáma 12-14 fő. A gondozási-nevelési filozófia része, hogy a gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a csoportba járjon. A gyermekek életkoruk és fejlettségük szerint kerülnek felvételre egy-egy csoportba. A szakmai munka során a kisgyermeknevelők fokozott figyelmet fordítanak a szülővel történő fokozatos beszoktatás, valamint a saját gondozó rendszer módszerének alkalmazására. A fokozatos beszoktatás módszerének alkalmazása a bölcsődei gondozó-nevelő munka egyik fontos feladatát, a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya vagy apa jelenléte biztonságot ad a gyermeknek valamint megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást.

A bölcsődei ellátás négy csoportszobában történik, két gondozási egységben, kettő 12-12 fős csoport 20 hetestől 1,5 éves korú gyermekek számára és kettő 14-14 fős csoport pedig 2-3 éves korú gyermekek számára. A csoportokba egyenként 1m x 2m-es só-fal került beépítésre, amely a parajdi só jótékony hatásával állandó tiszta levegőt biztosít a gyermekek számára, a só tisztítja a tüdőt, a hörgőket, segít a hurut és az arcüreg lerakódásainak felszakításában, erősíti az immunrendszer működését és a szervezet összes funkciójára pozitív hatással van. Továbbá egy só-szoba is kialakításra került a bölcsődében só homokozó használatával egybekötve, melyet a gyermekek ősztől egészen tavaszig, illetve rossz idő esetén állandó rendszerességgel használhatnak.

A 2016. december. 31-i létszám 45 fő. A kisgyermek betegségei, hiányzásai miatt a kihasználtság 68 %.

4.3. Gyermek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) kell gondoskodni.

A Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása (a továbbiakban: Társulás) fenntartásában 2010-től működik Gyermek Átmeneti Otthona Zabaron. Az otthon 12 engedélyezett férőhellyel rendelkezik. A Gyermek Átmeneti Otthonában a gyermekek teljes körű ellátásban részesülnek, tehát napi szintű ellátásuk, gondozásuk, nevelésük, fejlesztésük az alapvető feladat. Az otthonba történő befogadásról haladéktalanul értesítik a gyermek lakóhelye szerint illetékes jegyzőt, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálatot. Amennyiben az átmeneti gondozás időtartama előreláthatólag 30 napnál hosszabb, az otthon a család- és gyermekjóléti szolgáltatást végző gondozó bevonásával az átmeneti gondozás megkezdését követő 15 napon belül elkészíti az egyéni nevelési, gondozási tervet.

4.3.1. Létszám adatok, kihasználtság:

Hónap	Ellátottak száma (havi átlagban)	Kihasználtság %
Január	17	122
Február	17	139
Március	18	145
Április	20	136
Május	16	125
Június	18	145
Július	15	126
Augusztus	14	105
Szeptember	13	90
Október	12	100
November	13	86
December	13	95
Átlag	15,5	118

4.3.2. Szakmai munka, szabadidős tevékenység

A Gyermek Átmeneti Otthona, folyamatos nyitva tartású, megszakítás nélkül működő intézmény. Az ellátottak főként gyermekek, illetve gyermekükkel együttesen elhelyezett anyák. A teljes körű ellátás, az életvitelszerű tartózkodás számos feladatot, tevékenységet, programot von maga után.

A gyermekekkel elhelyezett anyák esetében kiemelt szerepet kap életvezetési, társas kapcsolatok kezelésére, egzisztenciális megerősítés elősegítésére, irányuló tanácsadás, segítő beszélgetés, ügyintézés.

A gyermekek nevelése, fejlesztése a napi tevékenység szerves része. Iskolával, óvodával, helyi közösséggel konstruktív, jó kapcsolatot ápol az intézmény. Rendezvényeiken rendszeresen részt vesznek, a gyerekek felkészülését segítik, aktív részvételüket biztosítják.

A gyermekek szükségleteinek megfelelően biztosítják a pszichiátriai, pszichológiai kezeléshez, illetve fejlesztéshez, tehetséggondozáshoz, sporthoz való hozzáférést.

Intézményen belüli ünnepeik: a farsang, húsvét, gyermeknap, Mikulás, karácsony. Ezekre az ünnepekre, dekoráció, édesség készül. Maga a készülődés is nagy élményt jelent. Minden gyermek születés- és névnapját közösen megünneplik az intézményben. A délutáni szabadidős tevékenységekhez kültéri játékok beszerzése szinte minden évben szükséges.

4.4. Családok átmeneti otthona

A Családok Átmeneti Otthona 16 férőhelyen működik Etesen. Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy – ha köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel, szolgáltatóval tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll –, legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, feltéve, hogy elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától. A nagykorú testvér tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyának fennállását félévente igazolni kell. A Családok Átmeneti Otthonában való tartózkodás ideje 12 hónap, ami egyszeri indokolt esetben 6 hónappal, vagy a tanítási év végéig meghosszabbítható.

4.4.1. Létszám adatok, kihasználtság:

Hónap	Ellátottak száma (havi átlagban)	Kihasználtság %
Január	15	94
Február	15	94
Március	14	90
Április	19	120
Május	19	120
Június	16	100
Július	15	91
Augusztus	16	100
Szeptember	9	60
Október	8	50
November	14	90
December	17	106
Összesen	15	93

4.4.2. Szakmai munka, szabadidős tevékenység:

Az intézmény minden programja a lelki – mentális feltöltődés, szórakozás jegyében zajlik, igazodva a lakók korához, problémáihoz, mentális állapotukhoz. Vannak havi, illetve heti rendszerességgel megtartott programok: könyvtárfoglalkozás, mesedélután, kézműves foglalkozások.

Az intézmény udvarának egyik szegletében konyhakert került kialakításra, melyet a gondozónők a gyermekekkel közösen gondoznak, ahol többféle zöldséget termesztenek, azok nagy részét a gyermekek frissen elfogyasztják, a megmaradt rész fagyasztószekrényben kerül elhelyezésre.

A 2016. év során megtartott ünnepek, rendezvények rendkívül széles palettán mozognak.

- Januárban: A Magyar Kultúra Napján, házi Könyvtár avatása
- Februárban: Farsangi multság, saját készítésű jelmezekkel, közös sütés – főzés, egyhetes programsorozat „Együtt a család „ címmel (rejtvény, mese, feladatok, programok családrajz, családi történet)
- Márciusban: Nőnap, készülődés fiúkkal-lányokkal egyaránt, Nemzeti Ünnepep „Pilvax” – Kávéházzá alakul a közösségi szoba és megelevenedik a lakók által a történelem, Víz világnapja (feladatok, beszélgetések)
- Áprilisban: Bolondozások, CSÁO Cirkusz, vicces játékok, Költészet napja, verselés, Húsvét, felkészülés az ünnepre, szokások , kézműves foglalkozások, Föld napja, rejtvények, hulladékgyűjtés – felhasználás
- Májusban: Május - fa állítás, zenés délután, Anyák napi ünnepség, Madarak, fák napja (hátizsákos kirándulás, cserjék, facsemeték ültetése), Pünkösdi királyválasztás, Gyereknapi, egész napos program keretében sportvetélkedő, játékos vetélkedő, kézműves foglalkozás, rajzverseny
- Júniusban: Budapest „Generali Gyerek –sziget kirándulás, Salgótarján piac , „Állati jó vasárnap” rendezvény látogatása
- Augusztusban: Salgóbánya és környéke 2 napos kirándulás (szállás Salgóbányán), Nemzeti ünnep
- *Nyári szünet időszaka:* heti két alkalommal az összes ellátott (felnőtt, gyermek) részvételével közös kirándulások: Karancs-túra, Salgói-vár, etesi Balogh – családi gazdaság látogatása „salgótarjáni strand, Ipolytarnóc Ósmaradványok, Eresztvény mese-völgy, Bányamúzeum , Hollókő ,éjszakai akadályverseny, közös nyársalás.
- Szeptemberben: Szüreti multság, szokások felelevenítése, Gyermekek világnapja (gyerek programok)

- Októberben: Aradi vértanúk megemlékezés, ünnepi műsor a lakók részvételével, Nemzeti ünnep megemlékezés, ünnepi műsor a lakók részvételével, Halloween (késő esti mulatság, jelmezkészítés)
- Novemberben: Gyermekek jogainak világnapja (egész napos program)
- Advent időszaka alatt : *helyben vasárnaponként kézműves programok és mesedélután.*
- Decemberben: Salgótarján Sportcsarnok : „Mi van a puttyban ? „c. előadás megtekintése, Mikulás, az ellátott gyerekek megajándékozása, Karancslapujtói zeneiskola növendékeinek Karácsonyi koncertje , Karácsony „Közös karácsonyi vacsora, Óévbúcsúztató a családokkal, közös sütés –főzés, vicces programokkal.

5. Hatósági ellenőrzés

A Társulás által nyújtott gyermekjóléti alapellátások engedélyezését, valamint a szolgáltatások szakmai jogszabályokban előírt személyi és tárgyi feltételeinek ellenőrzését a Nógrád Megyei Kormányhivatal látja el.

A Család- és Gyermekjóléti Központ, valamint a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2016. évben végzett ellenőrzései során a Család- és Gyermekjóléti Központ esetében megállapította, hogy a személyei feltételek a szakmai létszám tekintetében nem felelnek meg az ágazati jogszabály előírásainak. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat esetében a családsegítők létszáma biztosított, azonban a gondozotti irányszámok 15 fő családsegítőnél meghaladják a jogszabályban előírtakat.

A térségben fennálló szakemberhiány miatt mind a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, mint a Család- és Gyermekjóléti Központ sajnos jelenleg is szakemberhiánnyal küzd.

6. Bünmegelőzéssel kapcsolatos feladatok

A leginkább veszélyeztetett serdülő és fiatal-felnőttkorosztály többsége jelentős problémákkal küszködik. A konfliktusokkal, nem ritkán súlyos erőszakkal terhelt családi háttér, a szűkebb, tágabb környezet rossz szociális helyzete is jelentős teherként nehezedik a fiatalokra.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közbiztonsági és Bünmegelőzési Konceptiójában a közbiztonság, az állampolgárok biztonságérzetének javítása érdekében kitűzött feladatok végrehajtása folyamatos, és a rendelkezésre álló statisztikák szerint is eredményes. A Rendőrséggel kötött együttműködési megállapodás alapján évek óta rendszeresek a közös járőrszolgálatok, a szervezett akciók a város közterületein és szórakozó helyein.

A Salgótarjáni Rendőrkapitányság szerteágazó tevékenységet fejt ki a bünmegelőzés terén, évek óta számos témában tartanak oktatást szakemberek bevonásával tanórák keretében az iskolákban. Rendszeres időközönként ifjúságvédelmi akciókat szerveztek a társszervek (családsegítő, gyermekjóléti szolgálat szakemberei, pedagógusok) bevonásával, elsősorban Salgótarján város területén. A hétvégi éjszakákra szervezett akciók a közterületen elkövetett bűncselekmények megelőzésére, kiskorúak alkoholfogyasztásának visszaszorítására irányultak. A hétköznapi délelőtti időpontokra szervezett akciók célja az iskolakerülő kiskorúak kiszűrése volt.

Rendkívül jó kapcsolatot alakítottak ki a gyermekjóléti szolgálattal, jelzésadási kötelezettségüknek minden esetben eleget tettek.

Azokban az iskolákban ahol nagyobb számban tanulnak roma fiatalok, 2016-ban is folyamatosan kerültek megtartásra a baleset és bünmegelőzési előadások.

A Salgótarjáni Rendőrkapitányság a 2014/2015-ös tanévtől drog-prevenációs összekötői munkát, azaz havonta három alkalommal telefonos vagy személyes ügyeletet tart, előre meghirdetett időpontokban. A D.A.D.A. és az ELLEN-SZER programban meghatározott preventációs anyagot oktatnak a város iskoláiban, valamint a közterületeken ismeretterjesztő felhívásokat tesznek közzé.

6.1. Pártfogó felügyelők munkája

A pártfogó felügyelet végrehajtása során a pártfogó felügyelő a pártfogolt ellenőrzésével és irányításával elősegíti annak megakadályozását, hogy a pártfogolt ismételten bűncselekményt kövessen el, továbbá segítséget nyújt a társadalmi beilleszkedéséhez, az ehhez szükséges szociális készségek kialakításához és feltételek megteremtéséhez, közreműködik a sértettek érdekeinek érvényesülésében.

A pártfogói felügyelet a Nógrád Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Igazságügyi Osztályán működött 2016-ban.

Az Igazságügyi Osztálytól kapott tájékoztatás alapján a pártfogó felügyelők által ellátott ügyekben változatlanul a vagyon elleni és a közlekedési bűncselekmények dominálnak, az elkövetők jelentős része férfi, a női elkövetők száma 15 % alatti. A pártfogó felügyelők 2016. év folyamán összesen 2842 ügyben jártak el. A gyámhatóságok számára újfajta lehetőséget jelentett a megelőző pártfogás jogintézmény bevezetése, ahogy a pártfogóknak is, társintézményi együttműködések szélesítésére adott lehetőséget, és egyes esetekben a hatékonyság is láthatóbb, de továbbra is kétségeket támaszt az alulról nyitott korhatár, ehhez kapcsolódóan a gyerekek kriminalizálása a pártfogó jelenlétével.

Az Igazságügyi Osztály pártfogó felügyelői 2016 évben 30 db pártfogó felügyelői véleményt készítettek el. A szakértői véleményként készített speciális pártfogó felügyelői vélemény mellett, minden közérdekű munka végrehajtási ügyben speciális pártfogó felügyelői vélemény készülhet a munkahely kijelölése előtt. A közérdekű munka végrehajtásának szervezése és ellenőrzése ügycsoportban 345 db új ügy érkezett így 1278 ügy volt folyamatban, ebből 112 ügy fiatalkorú bűnelkövetővel kapcsolatos. A tárgyalás mellőzésével hozott ítéletek aránya sajnos magas: 30%. Ez a fiatalkorúak ügyében hozott ítéletek tekintetében is megállapítható, a megyei ítélkezési gyakorlat egyre inkább a felügyeleti tevékenységet szorítja vissza. A munkahely kijelölések folyamatosnak mondhatók, ami azt jelenti, hogy az önkormányzatok - a jogszabályi környezet változását követve - immár foglalkoztatják az elítélteket. Foglalkoztathatósági szakvélemény elkészítésére 12 egészségügyi szolgáltatóval kötött a kormányhivatal megállapodást. A büntető és szabálysértési ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenység (mediáció) végrehajtására 123 esetben került sor, ebből 97 büntető ügyben, 16 szabálysértési ügyben. Az esetek közel 80%-ában megállapodás született. Az Igazságügyi osztály ügyfélfogadási ideje folyamatos. Az ügyfélfogadással kapcsolatos panasz nem érkezett. Az osztályvezető is teljes értékű pártfogó felügyelői munkát végez, így érhető el egy még kezelhető ügyteher, és az egyéni ügyszámmutatók így kiugró eltéréseket nem mutatnak. A pártfogók a honlapon közzétett ügyfélfogadási időpontokon túl, személyesen vagy telefonon teljes körű tájékoztatást nyújtanak az adott ügyekre vonatkozóan a társintézmények dolgozóinak, emellett jelentős területi munkavégzést végeznek, fiatalkorú pártfogoltak irányában kiemelten, felnőtt ügyekben az esethez igazodva. Ezen területi feladatellátás a jelzőrendszeri együttműködési munka alapját képezi. Módszerek tekintetében több évtizedes szakmai tapasztalatainkra alapozva hatékony egyéni esetkezelést alkalmaznak, csoportos foglalkozásokat anyagi okokból sem tudnak megvásárolni, emellett az ellátotti réteg jövedelmi viszonyaihoz igazodva utazási többletterhet a csoportokon való részvétellel nem kívánnak képezni.

6.2. A jogi segítségnyújtási rendszer jelenlegi formájában 2004. óta működik, a Jogi Segítségnyújtó Szolgálat 2004. április 1-jén kezdte meg működését elsőként a peren kívüli jogi segítségnyújtás biztosításával. 2008. január 1-től a bíróság előtti képviseletet ellátó pártfogó ügyvédet is biztosítja a rászorulóknak számára, amely 2015. november 1-től kiegészült a nyomozati szakban igényelhető pártfogó ügyvédi képviselet igénybevételének lehetőségével. A jogi segítségnyújtó szolgálat együttműködik a bíróságokkal, valamint a jogi segítőkkel, ügyvédekkel.

6.3. Az „Összefogás az áldozatokért” elnevezésű projekt során életre hívták az **Áldozatsegítő Szolgálatot** a Nógrád Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat Áldozatsegítő Osztályán, amely mely korábban a Nógrád Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Igazságügyi Osztálya keretén belül működött. Az osztályon a Magyarország területén elkövetett bűncselekmény vagy tulajdon elleni szabálysértés természetes személy sértettje, vagy ilyen cselekmény következményeként hátrányt elszenvedőknek nyújtanak segítséget. Az áldozatok számára felvilágosítást adnak büntetőeljárásbeli, illetve szabálysértési eljárásbeli jogaikról, az elérhető támogatásokról és az igénylés feltételeiről, az igénybe vehető egyéb ellátásokról, jogérvényesítési lehetőségekről, egyéb, áldozatsegítésben részt vevő szervezetek elérhetőségéről, az újabb áldozattá válás megelőzésének, elkerülésének lehetőségéről. A törvény alapján az alábbi szolgáltatásokat nyújtja: azonnali pénzügyi segély és áldozati státusz igazolása, érdekérvényesítés elősegítése, tanúgondozás, védett szálláshely biztosítása. Az állami kárenyhítéssel kapcsolatban támogató hatóságként jár el. Az Áldozatsegítő Szolgálat együttműködik a városi rendőrkapitányságokkal, a Nógrád Megyei Rendőr-főkapitánysággal, a NANE (Nők a Nőkért Együtt az Erőszak ellen) mozgalommal.

7. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a 2016. júniusi ülésén fogadta el Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának Drogellenes Stratégiája c. dokumentumot. A stratégia megalkotásával Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata és a KEF a kábítószer-probléma mint jelenség, kedvezőtlen tendenciáinak megállítására, mérséklésére törekszik. Munkájának segítésére létrehozta a Kínálatcsökkentő Munkacsoportot, a Prevenációs Munkacsoportot valamint a Kezelés és Ellátás Munkacsoportot. A romló statisztikák az új dizájner drogok széles körű megjelenése veszélyezteti a város fiataljait. A KEF egységes szakmai és módszertani szemlélet megvalósításával - a helyi sajtóságokat figyelembe véve - fogja össze és koordinálja a prevenció, a kezelés és a kínálatcsökkentés terén folyó munkát. A prevencióban, a megelőzésben a munkacsoportoknak rendkívül nagy szerepük van.

8. Civil szervezetekkel való együttműködés

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátása a szakmai szereplők közötti együttműködést, az intézmények közötti koordinációt, megalapozott, tervszerű és széleskörű szakmai kapcsolatrendszer feltételez. E feladatok ellátása sok szakma képviselője számára kötelezettség, ugyanakkor eredményes munkát végezni csak a helyi társadalom, gyermekekért, fiatalokért felelősséget vállaló tagjainak összefogásával lehet.

Az önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés alapjait Salgótarján Megyei Jogú Város Civil Konceptiója határozza meg.

A Magyar Vöröskereszt Nógrád Megyei Szervezete által fenntartott MENEDÉK Családok Átmeneti Otthona Salgótarján családi házas övezetében, Baglyasalján nyújt átmeneti elhelyezést

hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű vagy otthonából menekülni kényszerült családoknak, szülőknek és gyermekeiknek. Az intézmény 1992-ben nyitotta meg kapuit, 2012-től – az átmeneti ellátás mellett - krízis ellátást is nyújtanak 4 férőhelyen bántalmazott anyák és gyermekeik számára, illetve 2 db kiléptető lakást is működtetnek. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata 2012-től ellátási szerződés útján 3 férőhely fenntartásához járult hozzá, majd 2017. január 1-jétől együttműködési megállapodás útján támogatja az intézmény működését.

A HA-JÓ Gyermekek- és Ifjúságsegítő Egyesület a Bátki József Közösségi Házban működik. A fiatalok önkéntes módon keresik fel a közösségi teret, a legalapvetőbb tevékenységük a saját korosztályukkal való találkozás, beszélgetés, de főleg a különböző játék- és sporttevékenységek, a pingpong, darts, csocsó. A „játék” nagy összetartó erő, megmutathatják magukat, képességeiket, levezeti a napi feszültséget, így megtanulják kezelni „agressziójukat”. Ebben az alacsonyküszöbű térben biztonságban próbálhatják ki magukat, határaikat.

Alkalmazott módszerek segítettek a hátrányokkal küzdő gyerekek személyiségfejlődését, önismeretük, önértékelésük erősödését, kommunikációjuk javulását, feszültségeik helyes levezetési módja változott, ennek következtében agressziójuk csökkent, ill. azokat jobban tudják kezelni.

9. A jövőre vonatkozó javaslatok, tervek a gyermekvédelem területén

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 2016. júniusában elfogadta Salgótarján Megyei Jogú Város Szociálpolitikai Koncepciója 2016-2020. c. dokumentumot, és szeptemberben a Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatát.

A koncepcióban fejlesztési irányként lett meghatározva többek között a hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek növelése, illetve a gyermekek korai fejlesztése. A fejlesztési célok megvalósításához kapcsolódó intézkedések között szerepelnek többek között a hátrányos helyzetű gyermekek iskolai előrehaladását segítő tanodák működtetése, illetve a családok és gyermekek átmeneti otthonának kialakítása Salgótarjánban.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program intézkedései között szerepel a gyermekek szociálizálódásának elősegítése, a gyermekek lemorzsolódásának csökkentése, a szabadidő hasznos eltöltése, a gyermekek korai fejlesztése, de a szenvedélybeteg fiatalok minél szélesebb körben történő megsegítése is.

A gyermekvédelem területén dolgozó szakembereknek egyre több és sokrétűbb problémával kell, szembenéznük a mindennapi munkájuk során. A pályázati források bevonása elengedhetetlen ahhoz, hogy a területen előrelépés történjen, és fejlesztések valósuljanak meg.

9.1. Pályázatok

2016-ban a gyermekvédelem területét, a megfogalmazott célok megvalósítását érintően az alábbi pályázatok kerültek benyújtásra:

1. EFOP-1.4.2-16 kódszámú, „Integrált térségi gyermekprogramok” című pályázat. A pályázatot, mint a család- és gyermekjóléti központ fenntartója, a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása nyújtotta be. A program a gyermekszegénység visszaszorítását, megelőzését és a szegény családban élő gyermekek, továbbá a tartós rászorultságban élők számának csökkentését célozza meg.
2. EFOP-3.2.9-16 kódszámú, „Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése” című pályázat. A projekt átfogó célja az elsődleges prevenció megerősítésével az óvodás és iskolás gyermekek és fiatalok (köztük a szociálisan hátrányos helyzetűek) szociális jólétének, életminőségének javítása az óvodai és iskolai szociális segítség feladatellátás

feltételeinek megteremtésével, szakmai tartalmának, a fenntartásához és rendszerszerű elterjesztéséhez szükséges humán és pénzügyi források meghatározásával. A pályázatot a Salgótarján és Térsége Egészségügyi-Szociális Központja nyújtotta be.

9.2. Tanoda

Tanoda-típusú programok több mint tíz éve működnek Magyarországon. A tanodák egyrészt, megpróbálnak hozzájárulni tanulóik iskolai sikerességéhez – képességeik kibontakoztatása által, másrészt, megpróbálják csökkenteni a szociális hátrányokból fakadó nehézségeiket, valamint segítik megőrizni az otthoni kultúra értékeit, azaz erősítik a programban résztvevő gyermekek kulturális identitását.

A hátrányos helyzetű tanulók felzárkózását elősegítő programok megvalósítását célzó tanoda projektekre egyházi és nonprofit szervezetek pályázhatnak.

A városban két civil szervezet működtet tanodát, a Nyitott Könyv Olvasókör Egyesület és a Mozgáskorlátozottak Egymást Segítők Egyesülete.

9.3. Családok és gyermekek átmeneti otthonainak kialakítása Salgótarjában

Az adatok tükrében az látható, hogy mind a Családok Átmeneti Otthona, mind a Gyermekek Átmeneti Otthona esetében egyre növekszik a salgótarjáni lakosú gondozottak gyermekek elhelyezésének száma, ezért is indokolt Salgótarjában megszervezni és biztosítani a két ellátás közül legalább az egyiket. A jövőbeni feladatként kitűzött célok megvalósítása pályázati források bevonásával lehetséges.

Salgótarján, 2017. május 08.

Huszár Máté
alpolgármester